

заходів, спрямованих на покращання ситуації у цій царині. Перспективи подальшого розвитку медичного туризму в Україні виглядають цілком оптимістичними, але лише за умови консолідації сил і ресурсів усіх зацікавлених осіб. Продовження наукових розвідок за даною проблематикою сприятиме подальшому розвитку медичного туризму як запоруки покращання соціально-економічної ситуації в Україні.

Література:

1. Баєв В. В. Формування системи підготовки кадрів з медичного туризму в Україні // Інвестиції: теорія та практика. 2015. № 6. С. 60-63.
2. Волкова И. И. Факторы развития и видовая структура лечебного туризма в Украине // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. (Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»). 2013. № 1042. Вип. 1. С. 110-114.
3. Кифяк В. Ф. Розвиток медичного туризму в регіонах України // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2013. № 1. С. 30-33.
4. Мельниченко О. А., Шведун В. О. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: монографія. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. 153 с.
5. Удовиченко Н. М., Мельниченко О. А. Медичний туризм: сутність і види // Соціально-економічний і гуманітарний виміри розвитку торгівлі, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 березня 2017 р. Харків: Вид-во ХТЕІ КНТЕУ, 2017. С. 185-186.
6. Удовиченко Н. М., Мельниченко О. А. Розвиток стоматологічного туризму в Україні: перспективи та необхідність публічного управління // Становлення публічного адміністрування в Україні: матеріали VIII всеукр. міжвуз. конф. / за заг. ред. С. О. Шевченка. Дніпро: Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2017. С. 71-73.

Халатур С. М., к.е.н., доцент,

Гармаш М. Є., магістр,

*Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
м. Дніпро, Україна*

СТРУКТУРА АКТИВІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Протягом останніх років спостерігається тенденція стрімкого зростання активів українських банків, що зумовлює активізацію процесів управління банківськими активами. За умов високих ризиків ринкового середовища фінансова стійкість банку залежить від раціональних управлінських рішень щодо збалансованості між усіма агрегатами активів. Проте найгострішою проблемою українських банків на сучасному етапі є зростання проблемних активів, що створило необхідність у більш ефективному управлінні ними.

Як відомо, у діяльності банку важливим моментом є не тільки формування ресурсів, а й ефективне їх розміщення, тому одним з основних напрямів аналізу банківської діяльності є аналіз його активних операцій. Він має сприяти підвищенню ефективності управління активами банку [1].

У сучасних умовах функціонування банківської системи України суттєвими залишаються обсяги проблемних активів, передусім неякісних кредитів, що негативно впливає на ліквідність і фінансову стійкість банків. Це зумовлює потребу в систематичному моніторингу якості активів як окремих банків, так і системи загалом, оскільки незадовільна їх якість та невміння управляти ними, як засвідчив досвід минулих років, може призвести до фінансової нестабільності, розвитку кризових явищ та неліквідності фінансового ринку.

Наявність розбалансованої структури активів на сьогодні є однією з найактуальніших проблем комерційних банків України. Неякісне управління активними операціями та розбалансованість їх структури частіше за все призводять до від'ємного фінансового результату або незначного прибутку, що свідчить про його сумнівну фінансову надійність та конкурентоспроможність.

Основними напрямками аналізу активних операцій банку доцільно вважати аналіз структури активних операцій та джерел їх формування. Аналізуючи структуру активів, доцільно враховувати [3]: частку працюючих активів у балансі банку, яка має бути не менша за 45-50%, співвідношення основних видів працюючих активів (кредитів та цінних паперів), структуру кредитного портфеля.

На сьогодні, аналізуючи структуру активів банку, спостерігається зростання кредитів та простроченої заборгованості. Світова фінансова криза негативним чином вплинула на якість кредитних портфелів, яка значно знизилася в результаті масового неповернення кредитів як суб'єктами господарювання, так і фізичними особами. Така ситуація чинить значний дестабілізуючий вплив на функціонування банківської системи зокрема та економіки України в цілому [2].

Оскільки кредитні операції становлять основну частину активів банківської системи, то існує можливість виникнення кредитного ризику, який суттєво може вплинути на подальшу діяльність банківських установ.

Необхідно також зазначити той факт, що стрімке збільшення частки проблемної заборгованості в кредитному портфелі банку, згідно з банківським законодавством України, зумовлює значні відрахування в резерви на покриття втрат за кредитними операціями. Високі показники резервів під активні операції свідчать про низьку якість активів банку та зменшують розмір потенційного прибутку [5].

Здійснювати активні операції банки можуть лише за наявності відповідних ресурсів, які формуються в процесі діяльності банків. Джерелами формування банківських ресурсів є акумуляція грошових коштів від юридичних та фізичних осіб, а також створення власного капіталу. Таким чином, банківські ресурси формуються внаслідок проведення пасивних операцій.

Розглянемо основні показники структури пасивів банківської системи України (рис. 1).

Як бачимо з рис. 1, упродовж усього досліджуваного періоду основними джерелами формування активів є власний капітал банківських установ, а серед залучених коштів – рахунки клієнтів. Рахунки фізичних і юридичних осіб становлять половину загального обсягу пасивів, а отже, є основним і найголовнішим джерелом формування активів.

Для забезпечення збалансованості структури джерел фінансування, з одного боку, їх доцільно формувати залежно від кон'юнктури ринку, об'єктів кредитування, прибутковості активів та їхньої оборотності, з іншого. Правильне співвідношення між власними, позиковими і залученими джерелами утворення оборотних коштів відіграє важливу роль у зміцненні фінансового стану банку.

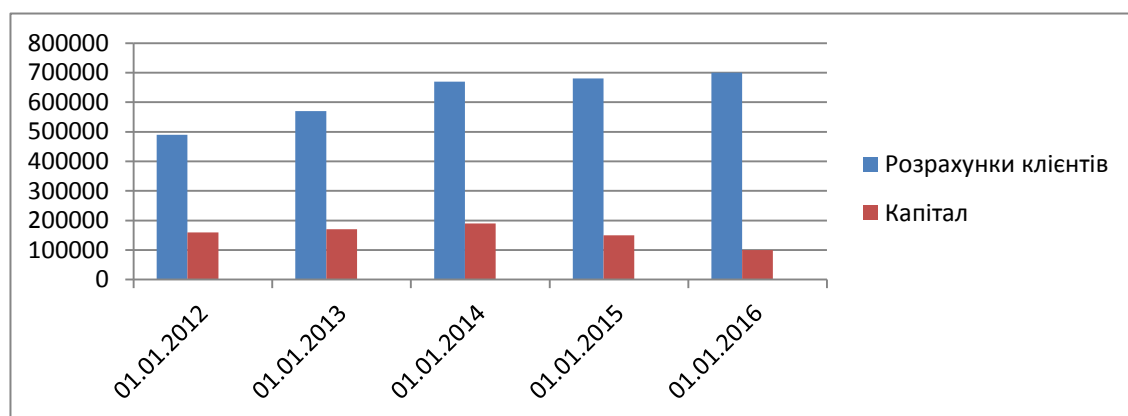

Рис. 1. Динаміка основних джерел формування активних операцій за 2012-2016 рр. [2]

Задля поліпшення якості управління активами банку розглянемо чутливі до зміни відсоткової ставки активи та пасиви (рис. 2), адже співвідношення саме цих складників визначає рівень збалансованості структури активів та пасивів та те, чи буде діяльність банку прибутковою.

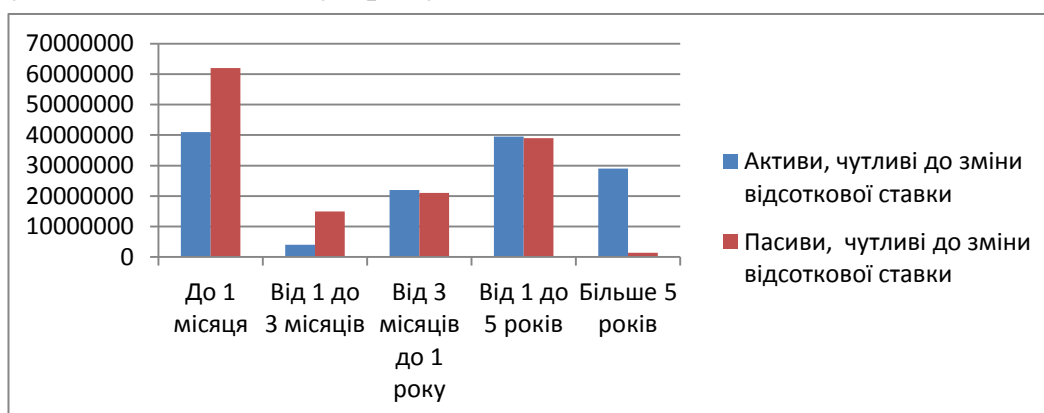

Рис. 2. Активи та пасиви, чутливі до зміни відсоткової ставки банку, 2015 р. [4]

Отже, спостерігаємо значну розбалансованість активів та пасивів:

- із терміном погашення до трьох місяців: пасиви перевищують активи, чутливі до зміни відсоткової ставки, тому зі зростанням відсоткової ставки маржа банку буде, навпаки, зменшуватись, що є негативною тенденцією для банку;
- більше п'яти років: активи перевищують пасиви, тому із підвищенням відсоткової ставки маржа банку також буде збільшуватись.

Таким чином, із проведеного аналізу виявлено, що в структурі активів банку переважають кредити та прострочена заборгованість, які негативно впливають на його фінансову стійкість. Основним джерелом формування активних

операцій на сучасному етапі є рахунки клієнтів. Під час аналізу активів та пасивів, чутливих до зміни відсоткової ставки, виявлено значний розрив, завдяки якому банк може отримати або значний прибуток, або збиток, що залежить від зміни відсоткової ставки. Отже, бачимо необхідність у визначенні напрямів та форм збалансування структури активів та пасивів для забезпечення більш ефективної діяльності банку.

Результати проведеного дослідження сучасного стану активів та розвитку банківської системи України свідчать про наявність у банків певних проблем, найкритичнішою з яких є висока концентрація наданих кредитів порівняно із загальним обсягом активів, що вкрай негативно впливає на фінансову стійкість банку.

Збалансоване зростання обсягів активів, поліпшення їх якості є необхідною передумовою стабільного функціонування і розвитку комерційних банків, їх позитивного впливу на розвиток сільського господарства України.

Література:

1. Сирота В. Вирішення проблем якості активів банку як основне завдання антикризового менеджменту банківської установи / В. Сирота, О. Терещенко // Зб. наук. пр. ДЕГУТ. Сер. «Економіка і управління». – 2012. – Вип. 19. – С. 341-346.
2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
3. Ткачова Н.О. Активи комерційних банків України та аналітичні аспекти їх розвитку / Н.О. Ткачова // Проблеми формування і розвитку фінансово-кредитної системи України. – Х.: Штрих, 2002. – С. 63-68.
4. Офіційний сайт ПАТ «Державний ощадний банк України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oschadbank.ua/ua/>.
5. Єріс Л.М. Комплексний аналіз якості активів банку / Л.М. Єріс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/1352/1/BANK%20ASSETS.pdf>

Чебан І. В., аспірант,

Діброва А. Д., д.е.н., професор,

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ТА СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ БІОЕНЕРГІЇ

Україна є важливим елементом системи енергетичної безпеки Євразійського простору, має свою Енергетичну стратегію на період до 2030 року, ратифікувала Енергетичну хартію, Кіотський протокол, а, отже, зінтегрована в світову енергетичну систему.

О.О. Прутська, звертає увагу на те, що «...і нам в Україні варто звернутись до європейського досвіду стимулювання використання біопалива, скориставшись вже напрацьованими і апробованими схемами» [6; с. 182].